

Příklad:

1. bibliografické údaje (podle citačního manuálu)

Deary, I. J., Whalley, L. J., Lemmon, H., Crawford, J. R., & Starr, J. M. (2000). The stability of differences in mental ability from childhood to old age: Follow-up of the 1932 Scottish Mental Survey. *Intelligence*, 28, 49-55.

2. formulace problému a hypotéz

Cílem studie bylo ověřit stabilitu rozdílů v kognitivních schopnostech v průběhu života. Hypotézy nejsou v článku explicitně uvedeny, autoři však citují závěry předchozích výzkumů o vysoké stabilitě rozdílů v naměřené inteligenci v průběhu dospělosti. Jejich studie je první studií, která zkoumá stabilitu od dětství do vysokého věku.

3. typ výzkumu, výzkumný design

longitudinální výzkum

4. vzorek

Původní soubor v roce 1932 zahrnoval všechny děti ve skotských školách, narozené v roce 1921 (více než 87 tisíc osob). V roce 1998 autoři výzkumu kontaktovali 199 náhodně vybraných, dosud žijících probandů z oblasti severovýchodního Skotska, 35 dalších osob se přihlásilo na základě oznámení v médiích. Opakovanému testování se nakonec podrobilo 101 osob. Nejsou uvedeny žádné další charakteristiky testovaných osob kromě údaje, že žádná z nich netrpěla takovým onemocněním či nebrala takové léky, které by ovlivnily kognitivní funkce.

5. metody získávání dat

Při obou testováních byl subjektům skupinově administrován The Moray House Test (dvě položky byly pro druhé testování mírně upraveny vzhledem k jejich zastaralosti). Autoři uvádějí, že při prvním testování byl použitý test validizován souběžnou administrací Stanford-Binetova testu na vzorku 1000 dětí (korelace $r=0.80$); při druhém testování byl pro tyto účely u 97 osob administrován Ravenův test progresivních matic (korelace $r=0.57$).

6. postup zpracování dat

Postup analýzy dat není v článku uveden souhrnně, je prezentován vždy u příslušných výsledků.

Pro zjištění rozdílů v průměrných skórech mužů a žen mezi testováním v 11 a 77 letech věku byla použita analýza rozptylu pro opakovaná měření, s pohlavím jako mezisubjektovým faktorem.

Pro ověření souběžné validity použité metody The Moray House Test se Stanford-Binetovým testem a Ravenovým testem byly vypočítány korelační koeficienty vždy mezi hrubými skóry z obou testů. Tyto koeficienty byly dále porovnány pro muže a pro ženy.

Stabilita skóru z testování v roce 1932 a 1998 byla vyjádřena Pearsonovým korelačním koeficientem, pro nějž byl spočítán 95% interval spolehlivosti. Vypočítaný korelační koeficient byl ještě dále korigován vzhledem k nižší variabilitě skóru v re-testovaném vzorku oproti populaci.

Výsledky analýz jsou prezentovány v textu a v jedné tabulce, ve které jsou uvedeny průměry a směrodatné odchylky hrubých skorů pro muže, ženy a celý soubor, a rovněž korelační koeficienty.

7. nejdůležitější výsledky

V analýze rozptylu byl statisticky průkazný efekt času – v 77 letech testované osoby skórovaly v průměru o 11 bodů výše (rozdíl tvoří téměř jednu směrodatnou odchylku). Hlavní efekt pohlaví nebyl průkazný, ale autoři uvádějí jako „statistický trend“ interakci mezi faktorem času a pohlaví průkaznou na 10% hladině významnosti, kdy u mužů došlo k průměrně o 3 body vyššímu nárůstu skóru než u žen.

Korelační koeficient mezi měřeními v 11 a v 77 letech věku byl 0.63, korigovaný korelační koeficient pak 0.73. Koeficienty stability se u mužů a žen nelišily.

8. shrnutí, komentář

Šlo o longitudinální výzkum stability rozdílů v naměřené inteligenci. Jeho hlavním přínosem je to, že jde o první ověření stability z období dětství až do stáří. Ukázalo se, že rozdíly v naměřené inteligenci vykazují poměrně vysokou úroveň stability i po 66 letech.